

آیین‌نامه نحوه نظارت بر فعالیت مؤسسات آموزش عالی
غیردولتی غیرانتفاعی مصوب جلسات ۱۵۵ و ۱۵۸ مورخ
۶۷/۴/۱۴ و ۶۷/۵/۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی و تکمیل
پاره‌ای از آن، مصوب جلسه ۹۱ مورخ ۶۷/۶/۲۲

- ماده ۱-** هر یک از مؤسسات آموزش عالی غیردولتی و غیرانتفاعی که در این آیین‌نامه «مؤسسه» نامیده می‌شوند، موظفند کلیه مقررات فرهنگی، آموزشی، اداری و مالی و نیز مقررات مربوط به گزینش استاد، دانشجو و کارکنان آموزشی مورد نیاز را که از طرف وزارت فرهنگ و آموزش عالی ابلاغ می‌گردد، اجرا نمایند.
- ماده ۲-** فعالیت آموزشی هر مؤسسه پس از طی مراحل زیر آغاز خواهد شد:
- الف) تصویب صلاحیت اعضای هیأت مؤسس که نام آنان از طریق وزارتین فرهنگ و آموزش عالی یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به شورای عالی انقلاب فرهنگی معرفی می‌گردد؛
- ب) تأیید مؤسسه از لحاظ امکانات آموزشی توسط شورای گسترش آموزش عالی وزارت مربوطه؛
- ج) موافقت اصولی با تأسیس مؤسسه و تصویب اساسنامه آن توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی؛
- د) صدور پروانه فعالیت در دوره‌ها و رشته‌های مصوب توسط شورای گسترش آموزش عالی وزارت مربوطه.
- ماده ۳-** وزارتین فرهنگ و آموزش عالی یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بر امور فرهنگی، آموزشی، اداری و مالی و امکانات ساختمانی و تجهیزات نظارت

خواهد کرد و عملکرد آنها را مستمراً مورد ارزیابی قرار خواهد داد. این نظارت و ارزیابی از طریق دفتر نظارت و سنجش آموزش وزارت فرهنگ و آموزش عالی و دفتر نظارت و ارزیابی آموزش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعمال می‌شود.

تبصره - نظارت وزارتین فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از طریق مراجعه مستقیم به مؤسسه و یا ارسال پرسشنامه و استعلام کتبی انجام خواهد گرفت. این نظارت در زمینه امور آموزشی شامل بررسی نحوه اجرای مقررات آموزشی، برنامه‌های درسی مصوب، ارزیابی کار دانشجوی و اعضای هیأت علمی خواهد بود و این کار از طریق نظرخواهی از اعضای هیأت علمی، دانشجویان کارمندان اداری و مراجعه به پرونده‌های مربوط در هر زمینه انجام خواهد گرفت. نظارت بر امور اداری و مالی از طریق اعزام هیأت‌های نظارت و بررسی دفاتر و اسناد مربوط انجام خواهد گرفت و نظارت در زمینه امکانات ساختمانی و دیگر تجهیزات از راه بازدید ساختمان‌ها و تأسیسات (کلاس‌ها، آزمایشگاه‌ها، کارگاه‌ها، کتابخانه‌ها، آمفی تئاتر، زمین‌های ورزشی و تأسیسات رفاهی) انجام خواهد شد.

ماده ۴ - به منظور تسهیل در انجام نظارت و ارزیابی، مؤسسه مکلف است نسبت به تشکیل پرونده استخدامی اعضای هیأت علمی، کادر اداری و همچنین تشکیل پرونده تحصیلی دانشجویان و ثبت و ضبط مدارک لازم در آنها اقدام نماید. دفاتر و اسناد مالی نیز باید برای بررسی حفظ و نگهداری شود.

ماده ۵ - اعمال نظارت از طریق دفتر نظارت و سنجش آموزش وزارت فرهنگ و آموزش عالی یا دفتر نظارت و ارزیابی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به صورت ادواری (حداقل یک بار در سال تحصیلی) یا به صورت موردی (بر حسب ضرورت) صورت می‌گیرد و مؤسسه مکلف است همکاری لازم را با هیأت‌های ناظر به عمل آورد و موجبات اعمال هر چه مطلوب‌تر این نظارت را فراهم سازد.

تبصره- وزارتین فرهنگ و آموزش عالی یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نتیجه بررسی و نظارت را به مرکز آموزشی اطلاع خواهد داد.

ماده ۶- مؤسسه مکلف است نسبت به اجرای دستورالعمل‌های وزارتین فرهنگ و آموزش عالی یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در جهت رفع نقایص در زمان تعیین شده اقدام نماید. در صورت عدم اقدام لازم بر حسب موارد تخلف مجازات‌های متناسب اعمال خواهد شد. موارد تخلف و مجازات‌های متناسب با آن در مواد ۷ و ۸ ذکر می‌شود.

ماده ۷- ارتکاب اعمال زیر از سوی مؤسسات مذکور تخلف محسوب می‌شود و موجب اعمال یک یا چند مورد از مجازات‌های تعیین شده می‌گردد.

الف) تخلفات آموزشی و علمی

- ۱- عدم رعایت ضوابط مربوط به حفظ حدنصاب استاد به دانشجو، فضای آموزشی امکانات آموزشی و (مجازات‌های ۱ تا ۶)؛
- ۲- عدم رعایت مقررات آموزشی (مجازات‌های ۱ تا ۶)؛
- ۳- عدم اجرای صحیح برنامه صحیح برنامه‌های آموزشی (مجازات‌های ۱ تا ۶)؛
- ۴- استفاده از افرادی که فاقد صلاحیت‌های علمی و اخلاقی‌اند در سمت‌های آموزشی (مجازات‌های ۱ تا ۶)؛
- ۵- پذیرش دانشجو بدون تصویب وزارتین فرهنگ و آموزش عالی یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (مجازات‌های ۳ تا ۷ توأم با ۱ تا ۲)؛
- ۶- صدور مدرک تحصیلی بدون رعایت ضوابط (مجازات‌های ۳ تا ۷ توأم با ۱ تا ۲).

ب) تخلفات مربوط به توسعه یا تجدید مؤسسات

- ۱- دایر کردن و یا (در صورت داشتن دانشجو) تعطیل نمودن رشته‌ها یا دوره‌ها بدون کسب مجوز (مجازات‌های ۴ و ۵ و ۷ توأم با ۱ و ۲)؛
- ۲- دایر کردن و یا (در صورت داشتن دانشجو) تعطیل نمودن شعب مؤسسه بدون کسب مجوز (مجازات‌های ۴ و ۵ و ۷ توأم با ۱ و ۲)؛

۳- واگذاری مؤسسه به غیر (مجازات‌های ۷ و ۸ توأم با ۱ و ۲)؛

۴- تعطیل مؤسسه (مجازات‌های ۵ و ۷ و ۸ و ۹).

ج) تخلفات مالی و اداری

۱- گرفتن مبلغی بیش از شهریه مصوب به هر عنوان (مجازات‌های ۱، ۲، ۳ و ۷)؛

۲- عدم رعایت مقررات مصوب اداری و مالی (مجازات‌های ۱، ۲، ۳ و ۷)؛

۳- ارایه گزارش یا صدور گواهی خلاف واقع (مجازات‌های ۱، ۲، ۳ و ۷)؛

۴- تبدیل مؤسسه به مؤسسه انتفاعی (مجازات‌های ۷، ۸ و ۹).

د) سایر تخلفات

۱- ارتکاب اعمال مخالف با مقررات آموزشی حاکم بر دانشگاه‌ها و مؤسسات

آموزشی کشور (مجازات‌های ۱، ۲، ۳، ۷، ۸ و ۹)؛

۲- پیشگیری نکردن یا ندادن گزارش از فعالیت مغایر با مصالح نظام جمهوری

اسلامی به مقامات ذی‌ربط (مجازات‌های ۱، ۲، ۷ و ۸).

ماده ۸- ارتکاب تخلفات موضوع ماده قبل موجب اعمال مجازات‌هایی به شرح

زیر خواهد شد:

۱- اخطار دادن به رییس مؤسسه و یا توبیخ کتبی وی؛

۲- اخطار دادن به رییس مؤسسه و یا توبیخ کتبی وی همراه با اعلان عمومی؛

۳- لغو اجازه اشتغال کارکنان خاطی مؤسسه یا عزل مسؤؤل خاطی از سمت

خود؛

۴- لغو کردن اجازه پذیرش دانشجوی جدید در یک یا چند دوره برای یک یا

چند رشته؛

۵- منحل کردن یک یا چند رشته تحصیلی (در صورتی که دانشجویان در آن

رشته‌ها مشغول تحصیل باشند موضوع از طریق مراجع قانونی ذی‌ربط رسیدگی

خواهد شد)؛

۶- تعلیق رییس مؤسسه؛

۷- سلب صلاحیت و عزل رییس مؤسسه؛

۸- سلب صلاحیت هیأت امنای مؤسسه؛

۹- انحلال مؤسسه و اعلان عمومی آن و گزارش امر به شورای عالی انقلاب فرهنگی.

ماده ۹- تطبیق موارد مجازات یا تخلفات، حسب مورد از طرف هیأت یا هیأت‌هایی که توسط شورای گسترش آموزش عالی وزارت مربوطه تعیین و زیر نظر معاون آموزشی وزارتین فرهنگ و آموزش عالی یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی انجام وظیفه می‌نمایند با رعایت تبصره‌های این ماده صورت خواهد گرفت و رأی صادره پس از تأیید شورای گسترش قطعی و لازم‌الاجراست.

تبصره ۱- ارتکاب تخلفات آموزشی و علمی (موضوع بندهای قسمت الف ماده ۷) بندهای ۱ تا ۴- مجازات‌های (۱) تا (۶) ماده ۸؛

بندهای ۵ و ۶- مجازات‌های (۳) تا (۷) توأم با (۱) و (۲) ماده ۸.

تبصره ۲- ارتکاب تخلفات مربوط به توسعه یا تجدید مؤسسات (موضوع بندهای قسمت ب ماده ۷)

بندهای ۱ و ۲- مجازات‌های (۴)، (۵) و (۷) توأم با (۱) و (۲) ماده ۸؛

بند ۳- مجازات‌های (۷) و (۸) توأم با (۱) و (۲) ماده ۸؛

بند ۴- مجازات‌های (۵) و (۷) و (۸) و (۹) ماده ۸.

تبصره ۳- ارتکاب تخلفات مالی و اداری (موضوع بندهای قسمت ج ماده ۷)

بندهای ۱ و ۲ و ۳- مجازات‌های (۱) و (۲) و (۳) و (۷) ماده ۸؛

بند ۴- مجازات‌های (۷) و (۸) و (۹) ماده ۸.

تبصره ۴- ارتکاب تخلفات سیاسی و اخلاقی (موضوع بندهای قسمت «د»

ماده ۷)

بند ۱- مجازات‌های (۱) و (۲) و (۳) و (۷) و (۸) و (۹) ماده ۸؛

بند ۲- مجازات‌های (۱) و (۲) و (۷) و (۸) ماده ۸؛

بند ۳- مجازات‌های (۱) و (۲) و (۳) و (۷) ماده ۸.

تبصره ۵- در مورد تخلفات مندرج در بندهای الف ۵، الف ۶، ج ۱، ج ۲، د ۱، د ۲، از ماده ۷ و سایر مواردی که هیأت تشخیص می‌دهد، علاوه بر اعمال مجازات‌های مناسب، مراتب جهت پی‌گیری به اطلاع مراجع قضایی رسانده می‌شود.

تبصره ۶- در صورت تکرار تخلف مجازات‌های مزبور تشدید می‌شود.

ماده ۱۰- انعقاد قراردادهای علمی و دانشگاهی و تبادل استاد و دانشجو برقراری هرگونه ارتباط رسمی دیگر با مؤسسات آموزشی و پژوهشی خارج از کشور مانند دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی در چارچوب قوانین و مقررات آموزش عالی کشور صورت می‌گیرد.

ماده ۱۱- این آیین‌نامه در (۱۱) ماده و (۸) تبصره در جلسات ۶۷/۴/۱۴ و ۶۷/۵/۴ به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید.

رییس جمهور و رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی - سید علی خامنه‌ای